

Malmö trives ikke i åpent landskap:

Vil ha tilbake vegger

Kampen mot åpne kontorlandskap pågår i både Norge og Sverige. To år etter at Høgskolen i Malmö fikk nytt prestisjebygg, skal kontorene utformes på nytt.

ARKITEKTUR

Av Ingrid Grønli Åm

I 2015 fikk høgskolen i Malmö, som etter nyttår blir Sveriges neste universitet, det som ble omtalt som landets mest moderne lokaler for forskning og undervisning.

I det såkalte aktivitetsbaserte arbeidsplasskonseptet skulle de 500 ansatte flytte seg rundt i ulike soner for ulike arbeidsoppgaver. Ingen skulle ha fast plass.

Nå, knapt to år etter, er misnøyen med kontorløsningen så stor at ledelsen har satt i gang en prosess for å utforme lokalene på nytt.

– Den største feilen var å ikke lage enkeltkontorer, sier Miche Svedemar, leder i akademisk fagforening SacoS ved høgskolen.

– Alle trenger eget kontor

I sommer har Klassekampen skrevet om at åpne landskap og aktivitetsbaserte arbeidsplasser er på full vei inn i nye statlige bygg i Norge, etter at regjeringen satte en arealnorm som begrenser plassen som brukes til hver ansatt.

Svenskene har allerede høstet erfaringer av nye «arealeffektive» løsninger.

– Det er veldig vanskelig å finne seg en arbeidsplass der

man kan sitte og arbeide i fred og ro, sier Svedemar.

Han forteller at mange ansatte har valgt å jobbe andre steder enn på jobben.

– Når så få er her, har de naturlige møteplassene uteblitt. Man kan ikke lenger møte kolleger for å diskutere helt hverdagslige ting. Man må booke møter for alt sånt. Konsekvensen er at det har blitt mer planlagte møter, og det tar tid, sier han.

En spørreundersøkelse utført før og ett år etter innflyttingen, viste at 42 prosent av de ansatte følte seg forstyrret av kollegers telefonsamtaler, mot 8 prosent før innflyttingen. Fire av fem av de 500 ansatte ønsket seg eget kontor, ifølge avisa Sydsvenskan.

– Vår hverdag er ikke slik at man kan komme på morgenen og si at nå skal jeg sitte i loungen og snakke med kolleger hele dagen. Man går inn og ut av en skrive- og tenkeprosess, som ofte krever at man sitter atskilt, sier fagforeningslederen.

Arbeidsgiverens ansvar

– Trenger alle forskere eget kontor?

– Ja, men med et stort landskap utenfor. Man må ha mulighet til å feste opp ting på veggene, kunne ha forskningsmateriale spredd ut rundt seg og ikke trenge å rydde opp hver gang du forlater det fordi noen andre skal ha pulten om to timer, sier Svedemar.

FAKTA

Kampen om veggene:

■ Etter at regjeringen vedtok en ny arealnorm for nye statlige bygg, har åpent landskap og såkalt aktivitetsbaserte arbeidsplasser begynt å gjøre sitt inntog.

■ I åpent landskap kan man ha faste plasser, men ingen vegger. En aktivitetsbasert løsning har ingen faste plasser, men ulike soner for ulike arbeidsoppgaver.

■ Flere nye universitetsbygg planlegges med variasjoner over slike kontorløsninger.

Klassekampen 12. august

Høgskolen i Malmö har nå utpekt en arbeidsgruppe som skal kartlegge behovene i de ulike arbeidsmiljøene. Så må det regnes, diskuteres og lages en konsekvensanalyse.

– Det er lett å sette opp vegger. Det er bare å ta beslutningen, sier Svedemar.

Han er sterkt kritisk til prosessen som ledet til dagens utforming av lokalene.

– Det var et skinnendemokrati. Det ble arrangert workshops for de ansatte, men man delte opp hva vi fikk diskutere, og så det ikke som en helhet, sier han.

Svedemar mener det er helt nødvendig å lytte til hver arbeidstakers preferanser.

– Vi har ulike forutsetninger for arbeidet. Det kan ikke

SVENSK TILSTAND: Høgskolen i Malmö fikk i 2015 prestisjebygget Niagara med aktivitetsbaserte arbeidsplasser, som nå gjør sitt inntog i statlige bygg også i Norge. FOTO: HÖGSKOLAN I MALMÖ

være slik at mennesker må være fleksible. Det er huset som må være fleksibelt nok.

Lite medbestemmelse

På vår side av grensa er det flere nye universitetsbygg som planlegges med åpne løsninger for mange ansatte:

■ På Campus Ås, som skal samlokalisere Veterinærinstituttet og Veterinærhøgskolen, ser prosjektledelsen for seg en blanding av «aktivitetsbaserte» landskap, felleskontorer og enkeltkontorer for professorer.

■ Helsebygget i Trondheim, som er det første planlagte bygget i samlokaliseringen av NTNU på Gløshaugen og Øya, skal få aktivitetsbaserte arbeidsplasser.

■ Det nye Teknologibygget ved NTNU har blitt bygget med åpent kontorlandskap. Ansatte melder om at de ikke har plass til bøkene sine og at flere sitter hjemme.

■ Lærerutdanningen i Trondheim skal flytte inn i nytt lærerbygg med åpent landskap i desember. Ledelsen har bedt om å få flere cellekontorer.

Debatten om kontorløsningene pågår for fullt flere steder. Ved Universitetet i Oslo (UiO) skal flere fakulteter få nye bygg. Juridisk fakultet samles på Tullinløkka, mens livsvitenskap skal få Norges største universitetsbygg i Gaustadbekkdalen. I disse

byggene ligger det nå an til at alle faste vitenskapelig ansatte skal få eget kontor, mens administrasjonen skal sitte i åpent landskap.

Ellen Dalen, hovedtillitsvalgt ved Norsk Tjenestemannslag ved Universitetet i Oslo, forteller at fagforeningen har forsøkt å gripe inn i byggingen av åpne landskap i flere år.

– Våre medlemmer ønsker ikke åpne landskap som standardløsning, selv om enkelte oppgaver med fordel kan løses i felleskontorer, sier hun.

Dalens inntrykk er at Universitetet i Oslo er en sterk pådriver for åpne landskap. Likevel opplever hun at det er vanskelig å få innsikt i beslutnings-

prosessen.

– Dette er beslutninger som ingen ledere ved UiO vil ta ansvar for. Medbestemmelsen blir selvsagt lidende, sier hun.

– Dropp skinnendemokratiet

Micke Svedemar ved høgskolen i Malmö har ett råd til norske universiteter som er i ferd med å utforme kontorløsninger for nye bygg:

– Hør på medarbeiderne og ta dem på alvor. Men har man allerede bestemt seg for en løsning, så må lederne si det klart. Ikke kjør en skinnendemokratiprosess, det er bare irriterende, sier han.

ingridga@klassekampen.no

Micke Svedemar